

Tájékoztató az iparűzési adóalap egyszerűsített meghatározásának változásairól

Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 2023. évtől jelentősen módosította a helyi adózásról szóló 1990. évi C. törvényt (a továbbiakban: Htv.), ezzel a módosítással jelentős mértékben egyszerűsödött a helyi iparűzési adó a kisvállalkozások számára.

2023. adóévtől a korábbi háromféle módszert egyféle (választható) adóalap-megállapítási mód váltja fel, ugyanakkor a kisvállalati adó alanyai továbbra is változatlan feltételekkel választhatják az egyszerűsített adóalap-meghatározási módot.

A Htv. bevezeti a kisvállalkozó fogalmát: kisvállalkozónak minősül a vállalkozó, ha az adóévi bevétele nem haladja meg a 25 millió forintot, illetve az adóévben az Szja. törvény szerinti, kizárólag kiskereskedelmi tevékenységet végző átalányadózó esetén a 120 millió forintot.

A vállalkozási formát tekintve a jogszabály nem tartalmaz korlátozó rendelkezést, bármely vállalkozó (Htv. 52.§ 26. pont) adóalany választhatja az új egyszerűsített adóalap-megállapítást.

Egyszerűsített adóalap meghatározás:

A Módtv. három bevételi sávot és ahhoz tartozó tételes adóalapot határoz meg. A bevételi sávokat éves szinten kell tekinteni, tehát 12 hónapnál rövidebb adóév esetén – napi időarányosítással – kisebb a bevételi sáv összege is.

az árbevétel*	akkor az adóalap	iparűzési adó 2 %
0-12 millió Ft	2,5 millió Ft	50.000 Ft
12-18 millió Ft	6,0 millió Ft	120.000 Ft
18-25 millió Ft, 18-120 millió Ft (kereskedő átalányadózó esetén**	8,5 millió Ft	170.000 Ft

*árbevétel: az SZJA törvény hatálya alá tartozó magánszemély kisvállalkozó esetében az SZJA szerinti bevételt, -más kisvállalkozó esetében a nettó árbevételt, KATA-adózó esetén a KATA törvény szerinti bevételt (Htv. 52. § 22. pont) kell érteni!

**az SZJA törvény szerint kizárólag kiskereskedelmi tevékenységet végző átalányadózó esetén!

Fontos azt is tudni, hogy az a kisvállalkozó, aki/amely az egyszerűsített adóalapmegállapítást alkalmazza, akkor a helyi iparűzési adóban sem törvényi, sem önkormányzati rendeleti adómentességre, adókedvezményre, adócsökkentésre nem lesz jogosult a Htv. 39/A. § (11) bekezdése alapján.

Egyszerűsített adóalap-megállapítás első ízben történő választásának bejelentési módjai:

- főszabály szerint az adóévet megelőző adóévről szóló HIPA bevallásban az adóév 5. hónapjának utolsó napjáig jelentheti be (2023. évre vonatkozóan 2023. május 31-ig a 22HIPAK bevalláson)
- 2022. december 31-én KATA alanyként tételes iparűzési adót fizető egyéni vállalkozó amennyiben bejelentését május 31-ig nem teszi meg, esetében az adóhatóság vélelmezi, hogy iparűzési adó alapját az új egyszerűsített módon állapítja meg. Azonban 2023. május 31-ig közölheti az adóhatósággal (22HIPAK bevallás, vagy

bejelentkezés, változás-bejelentés nyomtatvány), hogy nem kívánja az új egyszerűsített adóalap-meghatározást alkalmazni

- 2022. december 31-ét követően Vaskútra székhelyét áthelyező, vagy telephelyet létesítő vállalkozás az Önkormányzat által rendszeresített bejelentkezési, változás-bejelentési nyomtatványon (E-Önkormányzat) nyilatkozhat
- Adóköteles tevékenységét 2023. január 1-jét követően jogelőd nélkül kezdő kisvállalkozó az első adóévre is választhatja, az ezen adóévről szóló bevallásában (2024. május 31-ig beadandó 2023. évi HIPA bevalláson fogja jelezni, hogy 2023. évben az volt).

A kisvállalkozó a tételes adóalap-megállapítási módszert csak a teljes adóévre választhatja, s a döntése – erre vonatkozó külön, évenkénti bejelentés nélkül – mindaddig érvényes, amíg azt vissza nem vonja.

A több önkormányzat illetékességi területén adóköteles tevékenységet folytató kisvállalkozónak a bejelentést a rá irányadó módon valamennyi érintett önkormányzat felé külön-külön meg kell tennie. A tételes adóalap-megállapítást választó kisvállalkozó mind a székhelyén, mind valamennyi telephelyén csak ezen módszerrel állapíthatja meg az iparüzési adóját.

Ha a kisvállalkozó bevallását késedelmesen, 2023. május 31-ét követően nyújtja be, és azt igazolási kérelemmel nem menti ki, akkor a bevallása feldolgozásra kerül, de az egyszerűsített adóalap-megállapításra vonatkozó bejelentése már nem fogadható el.

A módszer alkalmazásának megszüntetése, alkalmazhatóságának megszűnése

- az új egyszerűsített adóalap-megállapítás megszűnik, ha a vállalkozó adóévi bevétele meghaladja a 25 millió vagy a 120 millió forintot, ez esetben az adó alapját az általános szabályok szerint állapítja meg.
- ha a kisvállalkozó már nem kívánja alkalmazni az új egyszerűsített adóalap-megállapítást, akkor az erre vonatkozó döntését az adóév 5. hónapjának utolsó napjáig jelentheti be az adóhatóságnak, amely bejelentéssel egyidejűleg adóelőleg bevallására köteles. Az ez esetben bevallott adóelőleg két részletben esedékes: az adóév ötödik hónapjának utolsó napjáig az előző adóév adójával azonos összegű, míg a következő adóév harmadik hónapjának 15. napjáig ezen összeg felével megegyező összegű adóelőleg.

Az adó és adóelőleg megfizetése, bevallási kötelezettség

A módszer alkalmazása esetén a kisvállalkozó adózót évente egy alkalommal terheli adó- és adóelőleg fizetési kötelezettség. Az adó megfizetésének határideje az adóévet követő év ötödik hónapjának utolsó napja, főszabály szerint május 31-e.

Azonos a határideje az adóévre fizetendő adóelőlegnek, melynek összege az előző adóév adójának összegével azonos.

Az adózónak nem kell bevallást benyújtania:

- ha az adóévi adó összege nem haladja meg az adóévi adóelőleg összegét, vagy
- ha a megfizetett adóelőleg összege magasabb, de az adózó a túlfizetés visszatérítését nem kéri.

Ha a kisvállalkozó a bevallási határidőig adóbevallást nem nyújt be, akkor úgy kell tekinteni, hogy az adóévi adófizetési kötelezettségének az adóévi adóelőleg megfizetésével kíván eleget tenni, a törvényi vélelem alapján az előleg adóvá válik.

Az adózó adóbevallás benyújtására köteles:

- ha a bevételének előző évhez képest történő változása miatt átlépi a sávhatárt, ez esetben a bevallási határidőig megfizetendő a különbözeti adó, és a magasabb sávnak megfelelő adóelőleg
- soron kívüli bevallást kiváltó esemény esetén,
- ha az adó alapja telephely-megszüntetés, székhely-áthelyezés miatt csökken.

Az új KATA alanyaira vonatkozó átmeneti szabály (Htv. 51/Q. §)

A Htv. új 2023. január 1-jétől alkalmazható tételes adóalap-megállapításról szóló előírások értelmében – bevételük nagyságára figyelemmel – az új KATA alanyok is jogosultak ezen adóalapmegállapítási módszert választani.

Annak érdekében, hogy az új KATA-t alkalmazók számára is 5 hónap álljon rendelkezésre 2023-ban az egyszerűsített adózásról szóló döntésre, számukra is lehetőség nyílik arra, hogy amennyiben a 2022. évről adóbevallás-benyújtására kötelesek, azt 2023. május 31-ig tegyék meg (a jelenleg irányadó 2023. január 15-e helyett).

Ugyanakkor az új szabályozás azzal a vélelemmel él, hogy – függetlenül attól, hogy az új KATA alany adózónak a 2022-es adóévről van-e vagy nincs bevallás-benyújtási kötelezettsége – alkalmazni kívánja a 2023. január 1-jétől hatályos egyszerűsített iparüzési adóalap-megállapítást a 2023. adóévre. Ezen törvényi vélelem azt eredményezi, hogy e vállalkozói körnek nincs semmilyen adminisztratív teendője, amennyiben élni kíván a Htv. – 2023. január 1-jétől hatályos – 39/A. §-ában szabályozott egyszerűbb iparüzési adózással.

Ha a KATA alany 2023. január 1-jétől nem kíván az új módszer szerint adózni, akkor e döntését 2023. május 31-ig köteles (bevallási vagy a bejelentkezési, változás-bejelentési nyomtatványon) bejelenteni az adóhatósághoz. A bejelentéssel egyidejűleg a 2023. január 1. és a 2024. június 30. közötti előlegfizetési időszakra 75 ezer forint adóelőleget is be kell vallania, amelyet két részletben kell megfizetnie: 2023. május 31-ei esedékességgel 50 ezer forintot és 2024. március 18-ai esedékességgel 25 ezer forintot.

Az a „rég” Kata-adóalany, aki csak a Htv. 2022. augusztus 31-ig hatályos 39/B. § (3) bekezdése szerinti egyszerűsített adóalap-megállapítást alkalmazta (2022. szeptember 1-jétől már nem minősült a Htv. 39/B. § (3) bekezdése szerinti tételes adózó vállalkozónak), a 2022. január 1-2022. augusztus 31. közötti időszakáról 2023. január 15-ig kell adóbevallást benyújtania, ha erre egyébként a Htv. 2022. augusztus 31-ig hatályos 39/B. § (6) bekezdése alapján köteles. A 2022. év szeptember 1-december 31. közötti időszaka tekintetében pedig 2023. május 31-ig esedékes, az általános szabályok szerinti bevallás-benyújtási kötelezettség terheli, hiszen 2022. szeptember 1-jétől már rá nem vonatkoznak az elmúlt évben hatályos Htv. 39/B. § szerinti szabályok, a főszabály lép életbe.

Vaskút, 2023. február 16.

Dr. Élő Ferenc
jegyző

